

พระสมเด็จหลังประทุน หลวงพ่ออ้น วัดบางจาก พระเครื่องยอดพุทธคุณของเมืองสมุทรสงคราม

ปัจจุบันพระสมเด็จเนื้อผงพุทธคุณของท่านเจ้าประคุณเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังสี วัดระฆังโฆสิตาราม ได้รับความนิยมขึ้นเรื่อยๆ ตามกาลเวลา ทำให้สนนราคาการเล่นหาก็สูงขึ้นตามกาลเวลาเช่นเดียวกัน สำหรับผู้ที่มีทุนทรัพย์ไม่มากนักจึงหันมาเล่นหาบูชาพระเนื้อผงพุทธคุณของลูกศิษย์หรือศิษย์ในสายของท่านเจ้าประคุณสมเด็จฯ แทน เนื่องจากบางท่านก็ได้นำผงพุทธคุณจากท่านเจ้าประคุณสมเด็จฯ มาเป็นมวลสารหลักในการผสมสร้างพระเครื่องของท่าน หรือบางครั้งท่านก็อาจจะลบผงวิเศษต่างๆ ตามตำรับตำราที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาจากท่านเจ้าประคุณสมเด็จฯ ด้วย ดังเช่น หลวงพ่ออ้น วัดบางจาก อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม เป็นต้น

แต่เดิมวัดบางจาก มีชื่อว่า “วัดใหม่ตาเพชร” ถูกสร้างสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2350 โดยตั้งชื่อตามผู้บริจาคที่ดินให้สร้างวัด คือ “ตาเพชร” วัดนี้ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ.2420 ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “วัดเกษมสรณาราม” ตามพระบัญชาของสมเด็จพระสังฆราช(จวน อุฏฐายี) สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก พระองค์ที่ 16 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สถิต ณ วัดมกุฏกษัตริยารามราชวรวิหาร เมื่อปี พ.ศ.2476 โดยมีหลวงพ่ออ้นซึ่งได้เดินธุดงค์จากกรุงเทพฯ มาจำพรรษาอยู่ที่วัดแห่งนี้ และได้รับนิมนต์จากชาวบ้านให้เป็นเจ้าอาวาสอยู่ที่วัดบางจากต่อจากหลวงปู่เอี่ยมปฐมเจ้าอาวาส จวบจนมรณภาพ

ด้วยเพราะหลวงพ่ออ้นเป็นพระเกจิอาจารย์ยุคเก่าจึงไม่ได้มีการจดบันทึกประวัติของท่านโดยละเอียดดังเช่นในปัจจุบัน คงมีเพียงการบอกเล่าสืบต่อกันมา(มุขปาฐะ) เท่านั้น ยกเว้นบันทึกของพระยาทิพโกษา (สอน โลหะนันท์) เลขานุการเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศในเวลานั้น ซึ่งท่านเป็นคนแรกที่ค้นคว้าและเขียนบันทึกประวัติของท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังสี วัดระฆังโฆสิตาราม เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่เกิดทันในยุคนั้น และบันทึกจดหมายเหตุต่างๆ บางตอนได้มีการกล่าวอ้างอิงถึงประวัติของ หลวงพ่ออ้นด้วย ซึ่งมีการกล่าวถึงไว้ดังนี้

“... หลวงพ่ออ้น มีนามเดิมว่า ม.ร.ว.อ้น อิศรางกูร นิสัยของท่านรักสันโดษ เมื่ออุปสมบทที่วัดระฆังฯ แล้ว ได้จำพรรษาอยู่ที่วัดคอยปรนนิบัติและศึกษาวิปัสสนากัมมัฏฐานและไสยเวทกับท่านเจ้าประคุณสมเด็จพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) เล่ากันมาว่าท่านยังได้ติดตามท่านเจ้าประคุณสมเด็จฯ ครั้งไปเยี่ยมเยียนหลวงพ่อหรุ่น วัดช้างเผือก, หลวงปู่เอี่ยม วัดบางจาก, และหลวงปู่อ่วม วัดไทร ด้วยต่อมาท่านได้ย้ายไปจำพรรษาอยู่ ณ วัดปรกคลองวัว หรือวัดปรกสุธรรมาราม อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ระยะหนึ่ง จากนั้นย้ายไปจำพรรษาที่วัดบางจาก จ.สมุทรสงคราม จนมรณภาพ ...”

ในช่วงที่หลวงพ่ออ้นจำพรรษาอยู่ที่วัดบางจากนั้น เชื่อกันว่าท่านได้สร้างพระพุทธพิมพ์เนื้อผงพุทธคุณขึ้นมาจำนวนหนึ่ง สันนิษฐานว่าประมาณ 84,000 องค์ ตามจำนวนพระธรรมขันธ์ เพื่อเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนาตามคตินิยมแต่โบราณกาล โดยได้ผสมผงวิเศษต่างๆ 5 คัมภีร์ ได้แก่ ผงปถมัง ผงพุทธคุณ ผงมหาราช ผงอิทธะเจ และผงตรีนิสิงเห ตามแบบแผนวิธีการที่ได้ศึกษาร่ำเรียนมาจากท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์โต โดยส่วนหนึ่งเพื่อไว้แจกแก่ผู้ที่เคารพศรัทธาในตัวท่านตามสมควร และอีกส่วนหนึ่งท่านได้นำมาบรรจุกรุพระเจดีย์ไว้ 2 แห่ง คือที่ วัดเกาะลอย อ.วัดเพลง จ.ราชบุรี และวัดปรกคลองวัว อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ดังนั้นพระเครื่องเนื้อผงพุทธคุณของท่านจึงแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ พระที่ไม่ได้บรรจุกรุ และพระที่บรรจุลงในกรุซึ่งจะปรากฏพบคราบนวลและขี้กรุตามลักษณะของพระกรุโดยทั่วไป

ด้านพิมพ์ทรงของพระเครื่องเนื้อผงพุทธคุณที่หลวงพ่ออ้นสร้างนั้น มีหลายแบบด้วยกัน อาทิ พระสมเด็จพิมพ์ฐาน 3 ชั้น, พระพิมพ์เล็บมือ, พระพิมพ์ประคำรอบ ฯลฯ แต่พระสมเด็จพิมพ์ฐาน 3 ชั้น นับเป็นพิมพ์ที่ได้รับความนิยมสูงที่สุด